

SLAGADER VAN OPER

Het mobiele Compatriot-systeem wordt ook in het veld uitgetest.

ATIONELE GEBRUIKER

De invoering van Compatriot bij 3- en 5GGW maakt het mogelijk om mens en computer op actuele basis te informeren over de luchtbeelden die de radarschermen van HAWK- en Patriot tezamen leveren. Dat verhoogt de operationele inzetbaarheid van de geleide-wapensquadrons van de Koninklijke luchtmacht in de Bondsrepubliek. Compatriot is als het ware de slagader van de operationele HAWK- en Patriotgebruiker.' Kort en bondig laat luitenant-kolonel Peter de Vries, Chef Operationele Dienst van 5GGW weten hoe hij over het in gebruik nemen van dit nieuwe verbindingssysteem denkt. Positief dus.

TEKST: JAN DEURLOO ■ FOTO'S: 5GGW

In het enige tijd geleden opgeleverde Groeps Operatie Centrum (GOC) van 5GGW in Stolzenau was het de tweede helft van juni erg bedrijvig. Het Compatriot-systeem, dat door de Duits-Nederlandse firma Siemens is ontwikkeld en geproduceerd, werd tot in het kleinste detail uitgetest tijdens de zogenoemde System Acceptance Test (SAT). De SAT-werkzaamheden werden in nauwe samenwerking tussen specialisten van de firma Siemens, het directoraat Materieel KLu en verbindingen en operationeel personeel van 3- en 5GGW uitgevoerd. Na afloop kon de balans worden opgemaakt: Compatriot voldoet aan de door de KLu gestelde technische specificatie en kan operationeel worden ingezet. Dat is inmiddels het geval bij 5GGW waar men al over twee operationele HAWK- en twee Patriot-Squadrons beschikt. Half september is 3GGW in Blomberg aan de beurt, wanneer daarna het 327-Squadron – ook '326' van de HAWK- op de Patriot overstapt. De formele overdracht van het Compatriot-verbindingssysteem volgt op 10 oktober. Officieel zal het systeem dan door de firma Siemens aan de DMKLu worden overhandigd.

BRITSE PARAPLU

Het operationeel samenvoegen van de (KLu) HAWK- en Patrioteenheden in de Bondsrepubliek, waarbij Compatriot een essentiële en vitale rol speelt, is uniek binnen de NAVO. 'De Amerikanen en straks ook de Duitsers werken met aparte HAWK- en Patriotgroepen, legt overste De Vries uit. 'Om praktische redenen is bij ons voor de twee om twee verhouding gekozen, zowel bij 3- als bij 5GGW. De bedoeling is dat de operationele HAWK- en Patriotsquadrons van 3GGW het zuidelijk deel van het door het Britse Eerste Legerkorps te verdedigen gebied voor hun rekening nemen, terwijl 5GGW in het noorden opereert. Tezamen vormen 3- en 5GGW als het ware de luchtverdedigingsparaplu voor het Britse legerkorps in de Bondsrepubliek. Om die samenwerking overigens goed te laten verlopen,

zullen beide geleide-wapengroepen in de loop van volgend jaar ook samen gaan oefenen. Bovendien zullen er op korte termijn met de Britten regelingen moeten worden getroffen voor de logistieke samenwerking.'

Om de operationele inzetbaarheid van HAWK- en Patriot optimaal te laten verlopen, moesten verbindingstechnisch 'de klokken gelijk worden gezet'. 'Tot nu toe werd een HAWK-radarbeeld naar het

SAT VOLTOOIT INZET COMPATRIOT

Groeps Operatie Centrum doorgebeld', legt luitenant-kolonel Dick Scharn, Chef Logistieke Dienst van 5GGW uit. 'Daar werden de beelden van de vier HAWK-squadrons van de groep verzameld en bekeek men welke actie er moest plaatsvinden. Een onderlinge uitwisseling van beelden en gegevens op de squadrons was niet mogelijk. Met de komst van de Patriot en de directe koppeling met de HAWK-eenheden door Compatriot, wordt een groot verbindingprobleem opgelost.'

'Compatriot is afgeleid van een door Siemens ontwikkeld civiel systeem', vertelt projectleider majoor Paul Arts van de afdeling Grondsystemen Bureau Telecommunicatie Stelsels van DMKLu. 'In nauwe samenwerking met ons en de operationele gebruikers, heeft Siemens dat voor militaire doeleinden aangepast, gericht op tactisch mobiele geleide-wapensystemen. Met name de software voor de computer is een hoogstandje. Daar moest veel worden ingebracht voor met name de routing en de survivability (overleving); wanneer één functie van het vercijferde verbindingssysteem bijvoorbeeld uitvalt, wordt het door een ander overgenomen. Het tot nu toe gehanteerde systeem met een beperkt aantal verbindingen, is vervangen door een voorziening

met de mogelijkheid om de totale informatievoorziening voor de operationele eenheid te doen. Dat betekent een ferme stap vooruit.'

In de praktijk van alle dag komt het er op neer dat de luchtbeelden van de HAWK- en Patriotradars direct binnenkomen bij de Information Coördination Central (ICC), het vuurleidingshart van het GOC. Daar wordt dan een 'live'-luchtbeeld samengesteld, dat ook weer direct naar de squadrons in het veld kan worden teruggebracht. De evaluatie van een mogelijke dreiging, die voorheen vaak door de operator op het squadron zelf moest worden gemaakt, is via Compatriot door de computer overgenomen. Aangegeven wordt wat de grootste prioriteit heeft en dus de grootste dreiging vormt. 'Door dit multi-routing systeem, waarmee je minder afhankelijk bent van het falen van één verbinding, wordt de operationele inzetbaarheid geoptimaliseerd', zegt overste De Vries. 'Door de invoering van Compatriot en het daarmee samenhangende extra werk voor de ICC, is het personeelsbestand op het GOC van drie tot vijftien man uitgebreid, verdeeld over vijf crews.' Wat de verbetering van het luchtverdedigingsysteem aangaat, heeft de KLu met de komst van Compatriot een hele vooruitgang geboekt. 'Maar ideaal is de situatie nog niet', tempert kolonel C.M. Keijzer, commandant van 5GGW, de vreugde. 'Wij kunnen het ons toegemeten gebied goed verdedigen, maar daar gaat het natuurlijk niet alleen om. We zullen straks bijvoorbeeld nauw met 3GGW moeten samenwerken, maar verbindingstechnisch is dat zeker nog niet geregeld. We moeten ook samen met de andere Patriot-gebruikers in de Bondsrepubliek – Amerika en West-Duitsland – kunnen opereren. Maar dat zit er voorlopig nog niet in, omdat zij in een later stadium andere verbindingssystemen hebben aangeschaft, die je niet zomaar aan die van ons kunt vastknopen.' Volgens kolonel Keijzer is het voor het optimaliseren van het luchtverdedigingswerk 'pure noodzaak' om de informatie van de AWACS-vliegtuigen door te zenden naar de geleide-wapeneenheden. 'Een tijdige waarschuwing is ook voor ons van het grootste belang, maar de AWACS-informatie komt nu niet verder dan de NAVO-gevechtsleidingscentrales.'

Naar de mening van de 5GGW-commandant moeten de luchtverdedigingspartners operationeel gezien met elkaar kunnen 'praten'. 'Wij hebben Compatriot, terwijl onze partners met andere systemen werken. We zullen duidelijk nog meer naar standaardisatie moeten streven.' ■